

Aan de raad

Samenvatting:

Op 4 april 2017 heeft het college ingestemd met het concept van de 'Duurzame Energievisie Hellendoorn'. Alvorens de energievisie aan u ter vaststelling voor te leggen is de commissie Grondgebied om advies gevraagd.

Tijdens de behandeling van de conceptvisie in de vergadering van de commissie Grondgebied d.d. 17 mei 2017 zijn er, mede naar aanleiding van het door de fractie van GroenLinks ingebrachte rapport 'Een papieren werkelijkheid ...', vragen gesteld over onder andere de gehanteerde systematiek en cijfers. Om hierover geen misverstanden te laten bestaan is in gezamenlijk overleg met GroenLinks en een onafhankelijke deskundige, ECN (Energieonderzoek Centrum Nederland) een aantal vragen geformuleerd waarover overeenstemming is gevonden. De antwoorden op de vragen hebben er toe geleid dat de visie op onderdelen is aangepast. De grootste wijzigingen betreffen het herberekenen van de door Twence geleverde prestaties en het niet meetellen van vermeden CO₂-uitstoot door houtkachels.

De doelstelling, 20% CO₂-reductie in 2020 ten opzichte van 2008, is met ongewijzigd beleid niet volledig haalbaar zonder aanvullende maatregelen. In het voorliggende voorstel doen wij suggesties om zo dicht mogelijk bij de doelstelling te komen.

Na vaststelling van de energievisie door de Raad zal een uitvoeringsprogramma worden gemaakt met een activiteitenplanning.

Opdracht:

De beleidsnota "Samenwerken aan een duurzaam Hellendoorn" is door u vastgesteld op 29 oktober 2013. In deze beleidsnota is onder andere de volgende doelstelling opgenomen: 20% CO₂-reductie in 2020 ten opzichte van 2008.

Aanleiding:

Op 21 juni 2016 is het collegevoorstel om geen toestemming te geven voor de plaatsing van windmolens op 't Lochter III in de gemeenteraad aan de orde geweest. U heeft bij meerderheid besloten om in te stemmen met het voorstel van het college. In het verlengde van dat besluit heeft een meerderheid van u een motie aangenomen waarbij het college wordt opgeroepen naar alternatieven voor duurzame energie te zoeken en deze uit te werken. Het college heeft deze opdracht ruim opgevat en zichzelf de opdracht gegeven een 'Duurzame Energievisie Hellendoorn' op te stellen.

Op 17 mei 2017 is de conceptversie van de 'Duurzame Energievisie Hellendoorn' behandeld in de vergadering van de commissie Grondgebied. Tijdens de behandeling zijn, onder andere naar aanleiding van het door de fractie van GroenLinks ingediende rapport 'Een papieren werkelijkheid ...', vragen gesteld over de cijfers, gehanteerde systematiek, het al dan niet meerekenen van mobiliteit en Twence e.d.. Omdat niet alle partijen op één lijn zaten was het lastig om een eenduidig advies te destilleren uit de diverse gestelde vragen en standpunten.

Na het beoordelen van het rapport van GroenLinks is gebleken dat hierin op onderdelen onjuistheden zijn opgenomen. Om geen misverstanden te laten bestaan over de cijfers en gehanteerde systematiek, is in gezamenlijk overleg met GroenLinks afgesproken om een aantal vragen te formuleren die meer duidelijkheid en transparantie moeten geven, en om deze door een onafhankelijke deskundige te laten beantwoorden. Voor het scherp krijgen van de vragen waarover overeenstemming is gevonden en de beantwoording ervan, is opdracht verstrekt aan ECN (Energieonderzoek Centrum Nederland).

De vragen zijn door de expert review van ECN beantwoord en verwerkt in een rapportage die als bijlage bij dit raadsvoorstel is gevoegd. De antwoorden van ECN hebben op een beperkt aantal onderdelen geleid tot een aangepaste 'Duurzame Energievisie Hellendoorn' die op dit moment ter vaststelling voorligt.

Doelstelling:

Het vaststellen van de 'Duurzame Energievisie Hellendoorn'.

Oplossingen:

Drie antwoorden van ECN op de dertien gestelde vragen hebben geleid tot een aangepaste energievisie die op dit moment ter vaststelling voorligt. Hierbij willen we opmerken dat de expert review door ECN nodig is geweest om duidelijkheid te krijgen over de cijfers maar dat we nu, in lijn met wat besproken is tijdens de algemene beschouwingen over de begroting 2018, de cijfermatige discussie achter ons laten en onze energie zullen richten op de uitvoering.

De belangrijkste technische aanpassingen in de energievisie betreffen:

1. Het niet volledig meetellen van de door Twence gepresenteerde cijfers.

Volgens Twence leverden de door hen geleverde prestaties in 2015 een CO₂-reductie van 18,7 kton op. Deze prestaties werden geleverd door verbranding van onder andere alle afval (biogeen en niet-biogeen). Dit is in strijd met internationale afspraken die stellen dat enkel het verbranden van biogeen afval leidt tot vermeden CO₂-uitstoot. Ook waren de prestaties die Twence al leverde in 2008 (nulsituatie) niet in beeld gebracht. Vanuit ECN wordt geadviseerd om het financieel aandeel in Twence buiten beschouwing te laten bij de bepaling van de gemeentelijke emissies omdat dit momenteel binnen Nederland (tussen regio's) niet wordt toegepast en hiervoor ook geen methode beschikbaar is.

Op dit moment vinden er echter gesprekken plaats tussen Twence en Rijkswaterstaat over het opnemen van de door Twence geleverde prestaties met betrekking tot hernieuwbare energie in de klimaatmonitor. In dit stadium is het nog onduidelijk welke prestaties, en in welke mate, aan de aandeelhoudende gemeenten toegerekend gaan worden.

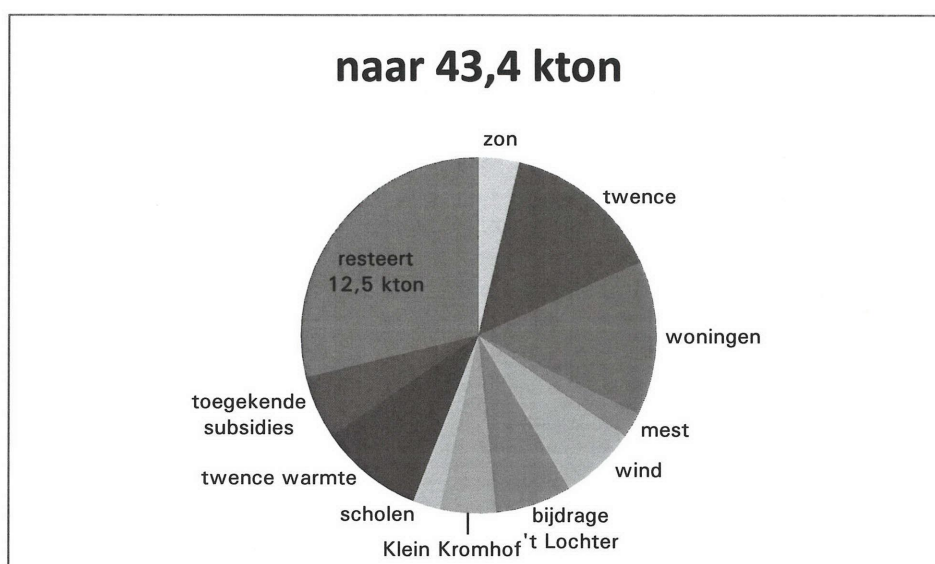
Om recht te doen aan de bestuurlijke afspraken wordt Twence naar rato van ons aandeelhouderschap wel meegerekend in de cijfers waarbij de prestaties zijn herberekend met inachtneming van de huidige internationale afspraken en dus alleen rekening is gehouden met verbranding van biogeen afval, én waarbij de prestaties in 2008 in mindering zijn gebracht. Deze herberekening leidt tot een vermeden CO₂-uitstoot van 6,3 kton in 2015, oplopend tot 10,4 kton in 2020.

2. Het niet meetellen van vermeden CO₂-uitstoot door houtkachels.

Houtkachels leiden tot vermeden CO₂-emissie omdat ze (over het algemeen) fossiel gasverbruik vervangen. De CO₂-emissies van houtkachels worden niet meegeteld, gezien de biogene oorsprong. Deze houtkachels waren in 2008 echter ook al aanwezig. Het gebruik van houtkachels leidt daarnaast tot een daling in het energiegebruik (voornamelijk gas) en is dus al zichtbaar in de verbruiksgegevens.

Na de technische aanpassingen in de energievisie wordt met de huidige inzichten verwacht dat circa 71% van de doelstelling gehaald kan worden mits betrokkenen aandacht blijven houden voor energie en overeenstemming gevonden kan worden voor het intensiveren van duurzame energieopwekking. In onderstaande tabel en diagram zijn de cijfers weergegeven.

Gerealiseerd	Zon	-1,6
	Twence	-6,3
Autonoom	Woningen	-6,1
Verwacht	Twence warmte	-4,1
Intensivering	Scholen, verenigingen	-1,1
	Mestvergisting	-1,0
	Windenergie	-3,0
	Klein Kromhof	-2,2
	Beschikte subsidies	-2,5
	overeenkomst 't Lochter en intensiveren handhaving	-3,0
Totaal		-30,9

De doelstelling, 20% CO₂-reductie in 2020 ten opzichte van 2008, is met ongewijzigd beleid dan ook niet haalbaar zonder aanvullende maatregelen. Hierbij zal niet alleen gekeken moeten worden naar initiatieven binnen de gemeentegrenzen maar ook naar de mogelijkheden van grootschalige opwekking van hernieuwbare energie in de regio. In het geval van een windinitiatief met meerdere windmolens lijkt realisatie voor 2020, met uitzondering van Windpark Lochter, echter nu al niet meer haalbaar. Dit grootschalige windinitiatief is op basis van een zeer gedegen afweging niet gehonoreerd. Desalniettemin zullen wij ons hiervoor inspannen voor de prestaties na 2020.

Een aantal commissieleden heeft tijdens behandeling in de vergadering van de commissie Grondgebied gevraagd om een uitvoeringsprogramma en om doelstellingen te formuleren voor na 2020. Na de vaststelling van de energievisie zal de ingezette koers moeten worden voortgezet en zal een slag gemaakt moeten worden om van visie naar uitvoering te komen.

Na vaststelling zal dan ook een uitvoeringsprogramma worden gemaakt en zal per thema een uitvoeringsplan worden opgesteld met een nadere uitwerking van de activiteiten, bemensing en financiering ervan. De diverse initiatieven die (gaan) spelen zullen door de gemeente geïnventariseerd worden. De gemeente zal bij de uitvoering van de activiteiten en initiatieven een faciliterende, stimulerende en coördinerende rol vervullen. Het uitvoeringsplan dient wel flexibel te zijn zodat ingespeeld kan worden op actuele ontwikkelingen, en eventuele nieuwe aanvullende thema's, zonder de doelstelling uit het oog te verliezen.

De voorliggende visie beperkt zich op dit moment tot de in 2013 geformuleerde doelstelling. De energieopgave stopt uiteraard niet in 2020. Dat betekent dat na 2020 nieuwe doelstellingen geformuleerd zullen worden. Daarbij kan aansluiting gezocht worden met het energieprogramma van de Provincie Overijssel. Geadviseerd wordt om in ieder geval aan te sluiten bij de nationale ambities: 49% CO₂-reductie in 2030 en om in 2050 volledig zelfvoorzienend te zijn voor wat betreft onze energiebehoefte.

Op 10 oktober 2017 heeft het nieuwe kabinet zijn plannen onder de titel: "vertrouwen in de toekomst" voor de komende jaren gepresenteerd. In de bij dit raadsvoorstel gevoegde bijlage met kenmerk: 17UIT06239 zijn per programma de belangrijkste maatregelen uit het regeerakkoord op het gebied van klimaatverandering op een rij gezet. Het is in dit stadium vooral een samenvatting van maatregelen die vanuit een gemeentelijke invalshoek interessant zijn. Op basis van het nieuwe regeerakkoord zullen de komende jaren extra middelen naar de gemeenten toevloeien. Om welke bedragen het daarbij gaat, is in dit stadium nog niet aan te geven. Daarvoor is het regeerakkoord nog onvoldoende concreet. Of gelden via gemeenten lopen is lang niet altijd duidelijk, laat staan dat er al enig zicht is op de verdeling tussen gemeenten.

Om aan de huidige doelstellingen, alsook aan de toekomstige doelstellingen te voldoen zullen we een positieve en actieve grondhouding hanteren voor initiatieven vanuit de samenleving voor duurzame energieopwekking, inclusief biomassa, wind en zon op kansrijke locaties volgens de huidige inzichten. Dit zullen we doen door de samenleving actief te (laten) betrekken en te laten participeren, maar ook door initiatieven te faciliteren, stimuleren en enthousiasmeren. Hierbij zullen wij het "JA, MITS" principe hanteren en "nee, tenzij" vermijden. Daarnaast kunnen zich op andere locaties, die nu niet kansrijk lijken, ontwikkelingen voordoen die van invloed zijn op de toelaatbaarheid van duurzame energieopwekking. In dergelijke situaties is het niet de bedoeling dat de huidige inzichten deze belemmeren.

Burger en overheidsparticipatie:

Voor het opstellen van de conceptversie van de energievisie is een interactief traject met de samenleving gevolgd. Juist ook vanwege de mogelijk vele ruimtelijke gevolgen van duurzame energieproductie en het belang van maatschappelijk draagvlak.

We zijn er op voorhand niet vanuit gegaan dat elke inwoner of ieder bedrijf in de gemeente Hellendoorn belangstelling heeft voor duurzame energie. Het opstellen van een visie zonder ondersteunende beleidsinstrumenten wordt dan al snel een papieren exercitie die stopt in de implementatiefase.

Bij de totstandkoming van de visie is er daarom voor gekozen om te starten met een verkenning van belangen en behoeften die er leven onder inwoners, verenigingen, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Door CO₂ reducerende maatregelen te koppelen aan die belangen, is commitment ontstaan voor het opstellen en realiseren van de visie.

Communicatie:

Via de gebruikelijke kanalen zal gecommuniceerd worden over het vaststellen van de 'Duurzame Energievisie Hellendoorn' door de raad.

Effecten meten:

Door jaarlijks te monitoren, aan de hand van Energie in Beeld, en daarover te rapporteren kan het effect van maatregelen worden bepaald en kan worden bijgesteld. De 'Duurzame Energievisie Hellendoorn' zal in 2020 geëvalueerd worden.

Planning:

Vaststelling van de Raad is voorzien op 12 december 2017.

Na vaststelling van de 'Duurzame Energievisie Hellendoorn' zal een uitvoeringsprogramma worden gemaakt en zal per thema een uitvoeringsplan worden opgesteld met een nadere uitwerking van de activiteiten, bemensing en financiering ervan.

Concept Besluit:

- a. Een positieve en actieve grondhouding hanteren ten aanzien van initiatieven vanuit de samenleving voor duurzame energieopwekking, inclusief biomassa en zon op kansrijke locaties;
- b. In afwijking van het coalitieakkoord een positieve en actieve grondhouding hanteren ten aanzien van initiatieven vanuit de samenleving voor windprojecten op kansrijke locaties;
- c. Aansluiten bij de nationale ambities: 49% CO₂-reductie in 2030 en energieneutraal in 2050;
- d. De 'Duurzame Energievisie Hellendoorn' vaststellen.

Nijverdal, 14 november 2017

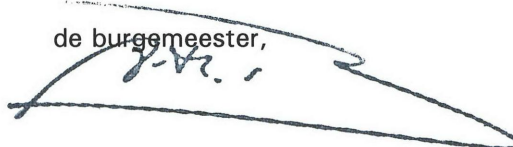
Burgemeester en Wethouders van Hellendoorn,

de secretaris,

drs. R.J.P. Willemsen, wnd.

de burgemeester,

mevr. A.H. Raven BA,

Advies commissie(s):

De commissie grondgebied stemt ermee in dat het voorstel wordt voorgelegd aan de raad van 12 december 2017.

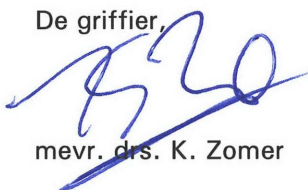
Nr. 17INT02936

Nijverdal, 12 december 2017

Aldus besloten,

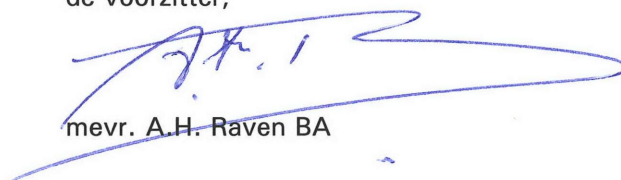
De raad van Hellendoorn,

De griffier,

mevr. drs. K. Zomer

de voorzitter,

mevr. A.H. Raven BA

Bijlagen:

- 17INT02927: energievisie
- 17INT02965: bijlage indicatoren
- 17INT02962: besparingsmonitor 15%
- 17INK06028: zoekgebied windturbines
- 17INT02953: expert review ECN
- 17INK09614: rapport GL
- 17UIT06239: maatregelen regeerakkoord